

Maatschappij tot bevordering der Toonkunst.

Vereeniging voor Noord-Nederlands Muziekgeschiedenis.

Oud-Nederlandsche Liedereren

UIT DEN

„NEDERLANDTSCH E GEDENCK-CLANCK”

VAN

ADRIANUS VALERIUS

(1626)

TWEEDE, HERZIENE EN VERMEERDERDE DRUK DER
UITGAVE II VAN DE VEREENIGING

'S-GRAVENHAGE
MARTINUS NIJHOFF

LEIPZIG
BREITKOPF & HÄRTEL

1893

Prijs f 1.50. (R. M. 2.50).

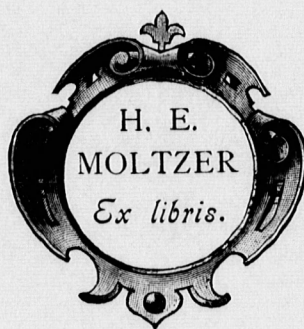
B^k Moltzer.

Kast **2**, Pl. **A**

NO **5**

De tyd en heeft noyt weghgenomen

So blinckt hun deugt voor iedereen.

Den naam en 't overschot der vromen

Want nadat zy zijn overleên

oud-nederlandsche liederen.

De sterckste muer of wal daer God door wil bewaren
Syn kerck, syn volck, en 't land, in stormen, ende baren,
Is eendracht, en te syn, in doen, en laet, en daet,
Een sin, een hert, een siel, een wil, een stem, een raet.

d'Eendrachtigheijt die is de moeder van de krachten,
End' 't grootst geweld dat oyt wy by malkander brachten,
Geen wapen doet so veel, geen oorlogs tuyg so sterck,
'S is 't alder-swackste volck het sterckste Bollewerck.

(VALERIUS, Gedenck-Clanck blz. 113).

B.M. 2. A. 5

Maatschappij tot bevordering der Toonkunst.

Vereeniging voor Noord-Nederlands Muziekgeschiedenis.

Oud-Nederlandsche Lieder

UIT DEN

NEDERLANDTSCH GEDENCK-CLANCK

VAN

ADRIANUS VALERIUS

(1626)

TWEEDE HERZIENE EN VERMEERDERDE DRUK DER
UITGAVE II VAN DE VEREENIGING

'S-GRAVENHAGE
MARTINUS NIJHOFF

LEIPZIG
BREITKOPF & HÄRTEL

1893

Het is nu ongeveer 22 jaren geleden, dat de Oud-Nederlandsche Liederen uit den Nederlandtschen Gedenck-clanck van Adrianus Valerius in de bewerking van den eerst ondergeteekende het licht zagen.

Met die uitgave is eene belangrijke schrede gedaan op den weg, die leiden moest tot vermeerdering der populariteit van het Oud-Nederlandsch Volkslied. Het doel, dat de Vereeniging voor Noord-Nederlandsche Muziekgeschiedenis met de uitgave zich voorstelde, werd volkomen bereikt.

De Vereeniging wenschte namelijk: „die voortbrengselen van gezond „muzikaal leven, die door hun natuurlijke bekoorlijkheid en frissche „kracht een hoogst bevredigenden indruk maken, en waarin een spre- „kend beeld voor ons verrijst van dat fiere geslacht van vrije, vrome „en vroede mannen, waaraan wij ons volksbestaan te danken „hebben”, (*) zooveel mogelijk te verspreiden, opdat het Oude Nederlandsche Volkslied, weder in zijne volle glorie zou herleven. Toch heeft het lang geduurd, voordat die liederen in ons land in den eigenlijken zin populair zijn geworden. Bevreemdend mag het heeten, dat zij de aandacht allereerst hebben getrokken in het buitenland. *Kremser* bewerkte een zestal liederen uit onze verzameling voor het *Wiener Männergesangsverein*, zoodat reeds in 1879 de getuigenis kon worden vernomen, dat die Nederlandsche liederen zoowel in Weenen als elders in onderscheiden steden van Duitschland en Italië werden gehoord en bewonderd.

In ons eigen Vaderland zijn het aanvankelijk slechts enkelen geweest, die onze liederen in wijder kring hebben doen hooren. Langzamerhand echter werden zij meer algemeen bekend en geliefd. Thans kent en zingt iedereen het oude Wilhelmus-lied, en is zelfs daardoor het gewone Wilhelmus geheel op den achtergrond geraakt. Daniël

(*) Zie de Toelichting vóór de eerste uitgave blz. 4.

de Lange heeft reeds op zijn programma's van zijn a cappella-koor, die hij in het jaar 1885 in Londen deed uitvoeren, vele Valerius-liederen gesteld. Zijn tegenwoordig a cappella-koor is daarmee voortgegaan, en heeft veel bijgedragen tot hunne verbreiding ook in het buitenland.

Het Willemsfonds nam een zestal liederen op in zijn: „Nederlandsch Liederboek”. In den allerjongsten tijd worden zelfs nieuwe bewerkingen der zoo geliefd geworden volksmelodiën vervaardigd en uitgegeven door Daniël de Lange en Richard Hol. De ingenomenheid met de Valerius Lieder is steeds stijgende: te verwonderen is het dus niet dat de eerste oplaag van de Uitgave II onzer Vereeniging geheel uitgeput werd, en er groote navraag naar eene nieuwe uitgave ontstond.

De thans in het licht gegeven nieuwe editie voldoet dus aan eene werkelijke behoefte. Bij het bewerken daarvan moest de vraag rijzen, of men niet zou kunnen volstaan met een eenvoudigen herdruk der bestaande uitgave. Die vraag werd ontkennend beantwoord; in meer dan één opzicht scheen verbetering dringend noodig:

1°. Ten aanzien der melodie vertoonde de eerste uitgave hier en daar kleine afwijkingen van de oorspronkelijke lezing, zooals die bij Valerius genoteerd staat. Daarop meenen wij te moeten terugkomen. Van lieverlede en ten gevolge van herhaalde proefnemingen is het duidelijk gebleken, dat er niets behoefde gewijzigd te worden in het oorspronkelijke. Behoudens eene enkele uitzondering hebben wij dan ook alle bij de eerste uitgave aangebrachte verhoogings- en verlagingsteekens geschrapt, maar dan ook hier en daar eene van onze moderne harmonische afwijkende begeleiding moeten aanbrengen.

2°. In de klavierbegeleiding hebben wij veel gewijzigd en, zoo wij hopen, verbeterd, door overal waar het zonder tot stijfheid te vervallen, doenlijk was, de harmonie in overeenstemming te brengen met den geest der zangwijze en van den tijd, waarin zij ontstond; voorts door het in acht nemen van nog grooter soberheid, daarbij steeds ons tot regel stellende alleen datgene te behouden, wat strikt noodig scheen om de grondlijnen der harmonische en rhythmische bewegingen te doen uitkomen (*). Slechts bij uitzondering lieten wij in de begeleiding enkele

(*) Het is ons eene behoefte, ook uit naam onzer medebestuurders onzen vriend Julius Röntgen warmen dank toe te brengen voor de welwillendheid, waarmede hij ons bij dezen arbeid heeft ter zijde gestaan. Op meer dan eene plaats, waar de beslissing tusschen twee lezingen der melodie, of tusschen twee wendingen in de harmonisatie ons bijzonder moeilijk was, gaf zijn raad den doorslag.

imitaties en andere versieringen staan, die tot illustratie der zangwijze zoo goed als onontbeerlijk schenen.

3°. Sommige liederen, zooals N°. I, II, VI, VII, VIII, XII en XV hebben wij gemeend in een lagere toonaard te moeten transponeeren, daar de oorspronkelijke toonaard veelal voor de gewone „middelstem” te hoog is.

4°. Aan den tekst der liederen hebben wij, behoudens enkele uitzonderingen, niets gewijzigd. Wel hebben wij de vraag overwogen, of het niet gewenscht ware den oorspronkelijken tekst, voorzoover de voysaanduiding dien aangaf en hij kon worden opgespoord, onder de melodie te plaatsen en die lezing als bijlage aan onze uitgave te voegen. Wij hebben daarvan afgezien eensdeels, omdat behoudens eene enkele uitzondering die oorspronkelijke teksten ons toch minder geschikt voorkwamen, anderdeels omdat het hoofddoel der uitgave toch is en blijft de liederen te geven, zooals zij bij Valerius voorkomen, en het gebruik der oorspronkelijke teksten somtijds tot wijziging der melodiën zou moeten aanleiding geven. Eene uitzondering hebben wij echter gemaakt voor het lied N°. X, waarvan de tekst van Valerius, zij hij ook eenigzins verbeterd door Dr. Heye, (in de toelichting was er reeds op gewezen, zie blz. 39) al bijzonder slecht bij de krachtige en volksmatige melodie past. Hoewel wij twijfelen of het Tabakslied: „Isser iemand uyt Oost-Indiën gekomen” thans nog populair zal worden, hebben wij in de bijlage als N°. X^a onder de melodie dien tekst geplaatst.

Naar aanleiding eener opmerking van M. L. in het mengelwerk der Arnhemsche courant van Vrijdag 14 October 1892 hebben wij den tekst van het Wilhelmus herzien en in overeenstemming gebracht met de lezing in de oudste uitgaven van het Geuzen-Liedboek voorkomende. Op dezelfde wijze hebben wij gehandeld met het lied op Maximilianus de Bossu. In beide liederen toch veroorloofde Valerius zich kleine wijzigingen van den tekst, die ons het tegendeel van verbeteringen bleken te zijn.

5°. Het is verder raadzaam bevonden, met het oog op het ons gestelde practische doel de literarisch-historische inleiding der eerste uitgave en hare muziekbijlagen achterwege te laten. Voorzoover ons noodig en gewenscht mocht blijken de bedoelde aantekeningen van onze eerste editie te verbeteren of aan te vullen, zullen volgens be-

de Lange heeft reeds op zijn programma's van zijn a cappella-koor, die hij in het jaar 1885 in Londen deed uitvoeren, vele Valerius-liederen gesteld. Zijn tegenwoordig a cappella-koor is daarmee voortgegaan, en heeft veel bijgedragen tot hunne verbreiding ook in het buitenland.

Het Willemsfonds nam een zestal liederen op in zijn: „Nederlandsch Liederboek”. In den allerjongsten tijd worden zelfs nieuwe bewerkingen der zoo geliefd geworden volksmelodiën vervaardigd en uitgegeven door Daniël de Lange en Richard Hol. De ingenomenheid met de Valerius Lieder en is steeds stijgende: te verwonderen is het dus niet dat de eerste oplage van de Uitgave II onzer Vereeniging geheel uitgeput werd, en er groote navraag naar eene nieuwe uitgave ontstond.

De thans in het licht gegeven nieuwe editie voldoet dus aan eene werkelijke behoefte. Bij het bewerken daarvan moest de vraag rijzen, of men niet zou kunnen volstaan met een eenvoudigen herdruk der bestaande uitgave. Die vraag werd ontkennend beantwoord; in meer dan één opzicht scheen verbetering dringend noodig:

1°. Ten aanzien der melodie vertoonde de eerste uitgave hier en daar kleine afwijkingen van de oorspronkelijke lezing, zooals die bij Valerius genoteerd staat. Daarop meenen wij te moeten terugkomen. Van lieverlede en ten gevolge van herhaalde proefnemingen is het duidelijk gebleken, dat er niets behoefde gewijzigd te worden in het oorspronkelijke. Behoudens eene enkele uitzondering hebben wij dan ook alle bij de eerste uitgave aangebrachte verhoogings- en verlagingsteekens geschrapt, maar dan ook hier en daar eene van onze moderne harmonische afwijkende begeleiding moeten aanbrengen.

2°. In de klavierbegeleiding hebben wij veel gewijzigd en, zoo wij hopen, verbeterd, door overal waar het zonder tot stijfheid te vervallen, doenlijk was, de harmonie in overeenstemming te brengen met den geest der zangwijze en van den tijd, waarin zij ontstond; voorts door het in acht nemen van nog grooter soberheid, daarbij steeds ons tot regel stellende alleen datgene te behouden, wat strikt noodig scheen om de grondlijnen der harmonische en rhythmische bewegingen te doen uitkomen (*). Slechts bij uitzondering lieten wij in de begeleiding enkele

(*) Het is ons eene behoefte, ook uit naam onzer medebestuurders onzen vriend Julius Röntgen warmen dank toe te brengen voor de welwillendheid, waarmede hij ons bij dezen arbeid heeft ter zijde gestaan. Op meer dan eene plaats, waar de beslissing tusschen twee lezingen der melodie, of tusschen twee wendingen in de harmonisatie ons bijzonder moeilijk was, gaf zijn raad den doorslag.

imitaties en andere versieringen staan, die tot illustratie der zangwijze zoo goed als onontbeerlijk schenen.

3°. Sommige liederen, zooals N°. I, II, VI, VII, VIII, XII en XV hebben wij gemeend in een lagere toonaard te moeten transponeeren, daar de oorspronkelijke toonaard veelal voor de gewone „middelstem” te hoog is.

4°. Aan den tekst der liederen hebben wij, behoudens enkele uitzonderingen, niets gewijzigd. Wel hebben wij de vraag overwogen, of het niet gewenscht ware den oorspronkelijken tekst, voorzoover de voysaanduiding dien aangaf en hij kon worden opgespoord, onder de melodie te plaatsen en die lezing als bijlage aan onze uitgave te voegen. Wij hebben daarvan afgezien eensdeels, omdat behoudens eene enkele uitzondering die oorspronkelijke teksten ons toch minder geschikt voorkwamen, anderdeels omdat het hoofddoel der uitgave toch is en blijft de liederen te geven, zooals zij bij Valerius voorkomen, en het gebruik der oorspronkelijke teksten somtijds tot wijziging der melodiën zou moeten aanleiding geven. Eene uitzondering hebben wij echter gemaakt voor het lied N°. X, waarvan de tekst van Valerius, zij hij ook eenigzins verbeterd door Dr. Heye, (in de toelichting was er reeds op gewezen, zie blz. 39) al bijzonder slecht bij de krachtige en volksmatige melodie past. Hoewel wij twijfelen of het 'Tabakslid: „Isser iemand uyt Oost-Indiën gekomen” thans nog populair zal worden, hebben wij in de bijlage als N°. X^a onder de melodie dien tekst geplaatst.

Naar aanleiding eener opmerking van M. L. in het mengelwerk der Arnhemsche courant van Vrijdag 14 October 1892 hebben wij den tekst van het Wilhelmus herzien en in overeenstemming gebracht met de lezing in de oudste uitgaven van het Geuzen-Liedboek voorkomende. Op dezelfde wijze hebben wij gehandeld met het lied op Maximilianus de Bossu. In beide liederen toch veroorloofde Valerius zich kleine wijzigingen van den tekst, die ons het tegendeel van verbeteringen bleken te zijn.

5°. Het is verder raadzaam bevonden, met het oog op het ons gestelde practische doel de literarisch-historische inleiding der eerste uitgave en hare muziekbijlagen achterwege te laten. Voorzoover ons noodig en gewenscht mocht blijken de bedoelde aantekeningen van onze eerste editie te verbeteren of aan te vullen, zullen volgens be-

sluit van het Bestuur der Vereeniging de desbetreffende mededeelingen in ons Tijdschrift worden opgenomen.

6°. Eindelijk heeft de tweede ondergeteekende gemeend een *negental* nieuwe liederen uit Valerius' Gedenckclanck aan die der eerste uitgave te moeten toevoegen.

Alvorens omtrent die nieuwe liederen (N°. XX—XXVIII) in bijzonderheden te treden, worde hier eerst nog eene plaats ingeruimd aan datgene, wat rechtstreeks met de uitvoering onzer volksliederen in verband staat.

Hoe meer wij door herhaald aanhooren dezer melodiën ons hebben ingeleefd in het eigenaardige van dezen kunstvorm, des te stilliger hebben wij ons overtuigd van de waarheid, dat bij de voordracht op den voorgrond moet staan het streven om den daarin sprekenden geest van opgewekten zin en frissche levenskracht te doen uitkomen. Met uitzondering van die liederen waarin de toon van het smeekgebed het tegendeel gebiedt, moet steeds een tamelijk snel tempo worden gekozen. Het is daarom dat wij in het bijzonder de aandacht vestigen op de aangebrachte metronoom-cijfers.

Een bijzonder woord meenen wij te moeten wijden aan het Wilhelmus. In de laatst verlopen drie jaren is het oude Wilhelmus gemeen goed geworden: alle muziekcorpsen, militaire als andere, bejiveren zich om dat lied meer en meer ingang te doen vinden bij ons volk; maar het is ons toegeschenen dat in twee opzichten meestal de uitvoering van het lied niet aan de eischen beantwoordt. (*) In de eerste plaats: het tempo wordt veel te langzaam genomen: men speelt het als een koraal; en door eene koraalmatige uitvoering wordt aan het krachtige en frissche lied te kort gedaan. Noch de aard van de melodie, noch hare geschiedenis wijst op een geestelijken oorsprong. Het is en blijft eene ware volksmelodie, en als zoodanig moet zij ook worden uitgevoerd. In de tweede plaats heeft men over 't hoofd gezien de verhouding van de twee- en driedeelige maat, die zulk een

(*) Dit geldt ook van de uitvoering van het Wilhelmuslied door het tegenwoordige koor a cappella van Daniël de Lange. De geachte Directeur van dit koor, onze medebestuurder duide ons deze aanmerking niet ten kwade. Maar een bewijs van de juistheid dier aanmerking vinden wij in het feit, dat voor zoover onze persoonlijke ervaring aangaat, wij na de uitvoering door het a cappella-koor van het Wilhelmuslied niets bij het belangstellend publiek hebben bemerkt, dat naar ware geestdrift geleek, een geestdrift, die het krachtig Wilhelmuslied steeds had *moeten* opwekken. Het deed ons altijd leed, dat de uitvoering van dit lied nooit meer dan een succès d'estime kon verwerven.

hoofdrol speelt in de Wilhelmus melodie. Men heeft niet gelet op de zeer duidelijke metronoom-aanduiding die in de eerste uitgave is aangebracht, volgens welke aan de gepuncteerde halve noot (♩.) in de drie-deelige maat dezelfde tijdwaarde moet worden gegeven, die in de twee-deelige maat aan de halve noot (♩) toekwam. Men heeft te veel waarde gehecht aan de aanduiding van de $\frac{3}{4}$ maat, waardoor men zich heeft laten verleiden om aan de kwartnoot in de drie-deelige maat dezelfde waarde toetekennen als aan de kwartnoot in de twee-deelige maat.

In dit opzicht heeft de eerste uitgave misschien tot de misvatting aanleiding gegeven. In het oorspronkelijke staat dan ook de $\frac{3}{4}$ niet, maar alleen eene **3** en op grond van de toenmalige schrijfwijze, die ook bij Sweelinck dikwijls voorkomt, durven wij veilig adviseeren bij de uitvoering van het drie-deelige gedeelte van het Wilhelmus als grondslag aan te nemen de volgende verhouding: $\text{♩} = 3 \text{ } \dot{\text{♩}} \text{ } \dot{\text{♩}}$. Wij willen echter gaarne toegeven, dat het punt questieus blijft in verband met de bij Valerius voorkomende notatie, en dat elke twijfel zou zijn weggenomen, indien Valerius in plaats van in de **3** deelige maat eene minima met eene semi-minima: $\dot{\text{♩}} \text{ } \dot{\text{♩}}$, had geschreven eene semi-minima zonder staart en daarop volgende gewone semi-minima: $\bullet \text{ } \bullet$ zooals dikwijls bij Sweelinck voorkomt. Maar de overweging, die ons doet besluiten bij ons advies te blijven, is vooral ontleend aan het karakter van de melodie zelve. Immers het slot moet noodwendig een onnoodig sleepend karakter krijgen, indien men de drie-deelige maat als $\frac{3}{4}$ maat opvat, terwijl de opgewektheid en het krachtige karakter van het eerste deel der melodie bewaard blijven, wanneer men zoowel in de twee- als drie-deelige maat de alla breve maatindeeling van het eerste deel behoudt. Wij vertrouwen dat de lezing, die nu N°. III vertoont, de zaak duidelijk genoeg maakt, en vleien ons met de hoop, dat de wenken door ons gegeven de aandacht van allen zullen trekken, die zich geroepen achten om het oude Wilhelmus in zijne volle glorie te doen schitteren.

De nieuwe liederen, N°, XX—XXVIII zijn niet gerangschikt door Valerius blijkens „den tafel van de stemmen ofte Voysen” onder de „Nederlandsche stemmen”, zooals wèl het geval is met de liederen N°. I—VIII, en XI—XVI. Maar evenmin als men N°. IX, X en XVII—XIX in onze uitgave misplaatst heeft geacht, omdat zij door Valerius niet onder de Nederlandsche Stemmen zijn opgenomen, zal men aan

de nieuwe eene plaats in onzen bundel kunnen ontzeggen. Dat zij „vreemde voysen” zijn beteekent niet dat zij destijds in ons vaderland niet populair waren. Het feit, dat Valerius ze heeft opgenomen en enkele daarvan ook in andere liedboeken voorkomen, bewijst reeds het tegendeel.

Bij de keuze heeft de tweede ondergeteekende zich laten leiden zoowel door de melodieën zelve als door den daaronder geplaatsten tekst; waar beiden hem voorkwamen belangrijk genoeg te zijn, achtte hij de opneming gewettigd. De melodieën behoeven naar zijn oordeel niet voor die der eerste uitgave onder te doen; de tekst verdient ook aan de vergetelheid te worden ontruikt.

Eene korte toelichting betreffende de chronologische rangorde, waarin de liederen bij Valerius voorkomen zal zeker niet overbodig zijn.

Nº. XX. „Bitter droeve klachten” heeft betrekking op de Spaansche Sententie van 26 Februari 1568 waarbij alle privilegiën, vrijheden en wetten der Landen en Steden werden vernietigd. (Zie Valerius blz. 20).

Nº. XXI. „Men brand, men blaekt” staat in verband met de Inquisitie en den bloedraad 1569—1571. (Val. blz. 30).

Nº. XXII. „Laet sang en spel” is een lied op de inneming van den Briel 1572. (Val. blz. 33).

Nº. XXIII. „Com nu met sang”, een loflied naar aanleiding van het goed geslaagd verzet der Zeeuwsche steden tegen Alva, 1572. (Val. blz. 37).

Nº. XXIV. „De vogel wert gelockt gefluyt” een spotlied op Alva, naar aanleiding van zijn opdracht aan „de Bossu” om aan de Vergadering te Dordrecht (Juli 1572) der in verzet gekomen Steden, die den Prins van Oranje uit Duitschland hadden ontboden om met raad en daad „de Landen te dienen en bij te staan” te „verthoonen” dat hij bereid was om „niet alleen d'opgesette schattingen af te schaffen ende alle abuysen te weeren, maar oock der Landen Steden en Borgheren vrijheden te bevestigen”. (Val. blz. 40.)

Nº. XXV. „Heere, keere van ons af” een lied naar aanleiding van de belegering van Haarlem. (Val. blz. 54).

Nº. XXVI. „Gelijk den grootsten rapsack”, een lied op Leidens ontzet. (Val. blz. 74).

Nº. XXVII. „Batavia, ghy sijt de Bruyd” Lied op de belegering van Sluys. 1604. (Val. blz. 198).

Nº. XXVIII. „O Heemskerck”, lied op de overwinning van Jacob van Heemskerck „den Zeeridder” op de Spaansche Vloot bij Gibraltar. 1607. (Val. 202).

Amsterdam — September 1893.
Utrecht.

A. D. LOMAN.

J. C. M. VAN RIEMSDIJK.

I N H O U D

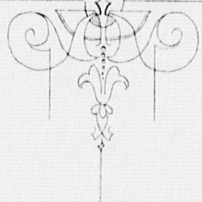
BEVATTENDE DE AANDUIDING DER VERSCHILLENDE VOYSEN.

Nº. 1.	Sal ick noch langher met heete tranen	blz. 2
Nº. 2.	Studenten-dans	„ 4
Nº. 3.	Wilhelmus van Nassouwe	„ 6
Nº. 4.	Maximiljanus de Bossu	„ 7
Nº. 5.	Hoort allegaer	„ 8
Nº. 6.	Ghy die my met u braef gelaet	„ 9
Nº. 7.	's Nachts daer een blauw gestarde kleet	„ 10
Nº. 8.	Het was een rijk mans burgers zoon.	„ 11
Nº. 9.	Op de Engelsche Min.	„ 12
Nº. 10.	Isser yemant uyt Oost-Indiën gekomen	„ 13
Nº. 11.	Hey wilder dan wild.	„ 14
Nº. 12.	Windeken daer het bosch van drilt	„ 15
Nº. 13.	Pots hondert duysent slapperment	„ 16
Nº. 14.	O Heere! geeft so lange leeft.	„ 18
Nº. 15.	Comedianten-dans	„ 19
Nº. 16.	Schoonste Nimphe van het Wout	„ 20
Nº. 17.	Op 't Engels Lapperken.	„ 22
Nº. 18.	O Angenietje	„ 23
Nº. 19.	Gallarde Sint Margriet	„ 24
Nº. 20.	Ballet La durette	„ 26
Nº. 21.	Engelsche Daphne	„ 27
Nº. 22.	Op de Engelsche Foulle	„ 28
Nº. 23.	Bransle guineè	„ 29
Nº. 24.	La Dolphinée	„ 30
Nº. 25.	Engels Nou, nou ,	„ 31
Nº. 26.	Almande guerre, guerre gay	„ 32
Nº. 27.	Engels Woddecot	„ 33
Nº. 28.	Ballet	„ 34
Bijlage X ^a		„ 35

Oud-Nederlandsche Lieder
uit den „Nederlantſchen Gedenck-clanck
van
Adrianus Valerius.

1626.

Oud-Nederlandsche Volksliederen.

I.

Op de Stem: Sal ick noch langher met heete tranen,&c.

(♩ = 72.)

Hoe groot (ô Heer) en hoe ver -
's Lants sleu - tels en haer sta - le
Ghij zijt ons schilt, en hebt dijn

vaer - - lic staet nu ons le - - ven vol - ver -
gren - dels smijt nu den Speck, - met groot ghe -
oo - - ghe Heer! tot dijns naems - eer, prijs en -

driet? Ons ha - ters poo - - - gen t'saem een -
welt, aen twee, en met Sol - daet en
lof, op dij - ne scha - - - pen, die gh'om

paer - lic te dem - pen al - ghe - lijk men -
ven - dels sij 'tLand schier ma - ken dat - tet
hoo - ghe noch sult ver - hef - fen uijt - den -

siet, het volck te saem, dat u - wen
helt, tot on - der - gangh, in Span - jaerts
stof, daer - om wil ick, vrij son - der

naem, het volck te saem dat u - wen naem be -
dwangh, tot on - der - gangh, soo daer niet haest ver -
schrick, daer - om wil ick, op u steeds mij - ne

lij, o Heer! In de - sen noot ons doch be - vrijt.
schijnt een He - mels heijr dat haer te saem ver - dwijnt.
sorgh vast set - ten; ó mijn heil, mijn sterckt, mijn borgh.

Oud-Nederlandsche Volksliederen.

I.

Op de Stem: Sal ick noch langher met heete tranen,&c.

(♩ = 72.)

Hoe groot (ô Heer) en hoe ver -
's Lants sleu - tels en sta - le
Ghij zijt ons schilt, en hebt dijn

vaer - - lic staet nu ons le - - ven vol ver -
gren - dels smijt nu den Speck, met groot ghe -
oo - ghe Heer! tot dijns naems eer, prijs en -

driet? Ons ha - ters poo - - - gen t'saem een -
welt, aen twee, en met Sol - daet en
lof, op dij - ne scha - - - pen, die gh'om

paer - lic te dem - pen al ghe - lijk men -
ven - dels sij 'tLand schier ma - ken dat - tet
hoo - ghe noch sult ver - hef - fen uijt - den -

siet, het volck te saem, dat u - wen
helt, tot on - der - gangh, in Span - jaerts
stof, daer - om wil ick, vrij son - der

naem, het volck te saem dat u - wen naem be -
dwangh, tot on - der - gangh, soo daer niet haest ver -
schrick, daer - om wil ick, op u steeds mij - ne

lij, o Heer! In de - sen noot ons doch be - vrijt.
schijnt een He - mels heijr dat haer te saem ver - dwijnt.
sorgh vast set - ten; ó mijn heil, mijn sterckt, mijn borch.

II.

Stem: Studenten Dans.

(♩ = 96.)

Al u - we hoos' aen sla - gen, ver - keer - de mensch van
 O Heer! O God der hel - den! Siet toch dit jam - mer
 Aij keert toch weer - O - ran - jen, en biet ons nu — de

hert! Die sul - len Godt mis - ha - gen, want
 aen! En wil Duc d'Alf ver - gel - den al
 hant, wreekt, wreekt ons leet — aan Span - jen, ver -

hij se moe - de wert; en dat ghij had — ge -
 wat hij heeft — ge - daen: die so veel men - schen
 lost ons Va - der - lant, op - dat, o lie - - ve!

gist, ghij vin - den sult ge - mist.
 bloet, stort met een wreet ge - moet.
 wij gaen mo - gen los en vrij.

III.

Stem: Alst begint.

(♩ = 60.)

Wil - hel - mus van Nas - sou - we, ben ick van duijt-schen
Mijn schilt en mijn be - trou - wen sijt ghij, o Godt, mijn
Oor - lof! mijn ar - me - scha - pen, die zijt in groo - ten

bloet, het Va - der - landt ghe - trou - we, blijf ick tot in den doedt; een
Heer! Op u soo wil ick bou - wen, ver - laet mij nim - mer meer! Dat
noot; u Her der sal niet sla - pen, al zijt ghij nu ver - stroit! Tot

(♩ = ♩ voorgaande = 60)

Prin - ce van O - ran - giën ben ick vrij on - ver - veert; den
ick doch vroom mach blij - ven, u die - naer t'al - ler stont de
Godt wilt u be - ghe - ven, sijn heijl - saem woord neemt aen, als

Co - ninck van His - paen-giën, heb ick al - tijt ghe - eert.
tij - ran - nij ver - drij - ven, die mij mijn hert door - wondt.
vro - me Chris - ten le - ven; 'tsal hier haest zijn ghe - daen.

IV.

Stem: Alst begint.

(♩ = 100.)

Max - i - mil - ja - nus de Bos - su, ben ick een Graef ge -
 Maer doen ick quam voort Hoor - ner hop, ick werd wel an - ders
 Och daer ick placht een Heer te zijn! Daer lig ick nu ge -

hee - - ten, Duc d'Alf dien ick trou diend' heeft nu mij schoon en gantsch ver -
 wa - - re, dat sal noch ste - ken in mijn krop, al leefd' ick vijf - tig
 van - - gen, na Am - ster - dam op dit ter - mijn waer be - ter mijn ver -

ge - - - ten. Ick heb ge - weest zijn Ad - mi - rael, de
 ja - - - ren. Geus leer - de mij op 'tsel - ve pas, wat
 lan - - - gen. Eij Geus! laet mij doch nijt — dit quaet, ick

Geus te doo - den prin - ci - pael hadd' ick mij hoog ver - me - ten.
 schoon ge - nuch - te dat - tet was op de Zuij'r - zee te va - ren.
 sal u loo - nen de - se daet, met moor - den en met han - gen.

V.

Stem: Alst begint.

(♩ = 72.)

Hoort al - le - gaer, hoe dat men klaer, in't o - pen -
Seer tri - um - phant, voer elk van kant, van Ber - gen

baer sag ko - men daer, int vier - ent - se - ven - tich - ste jaer, duc
'tLand, met kloeck ver - stand, elk schip seer vroom en wel - ge - mand, met

d'Al - vens groot ar - mej - en, met trom - pet en schal - mej - en seer —
Span - jaerts en - de Wa - len, sij meen - den prijs te ha - len, maer —

cou - rageux voor waer, seer cou - rageux voor waer.
'tviel — haer uijt de hand, maer 'tviel — haer uijt de hand.

VI.

Stem: Ghij die mij met u braef gelaet, &c.

(♩. = 56.)

Een mon - ster van een vals ch ge - laet, o grand Comman - deur, sijt
 Och neen! op u - we spo - ke - rij men hier te wel past. Ick
 't Recht-veer - dig recht van Go - des raet, 'twelck nie - mant ver-schoont, ver-

g'o - ver - al in laet en daet, daer gaet ghij voor deur; maarg'hebt geen Moor
 hoop u doen, als smo-ke - rij, ver - dwij - nen sal vast. Al wat ghij brouwt,
 eijst, ge-straft te sijn het quaet, en't goe - de ge - loont. U dobb'-len treck,

al-hier bij 'toor, die ghij so veel bragt om, en door, Seig - noor bij - lo
 al sijt ghij stout, den dag sal ko - men dat 'tu rouw't, 'twelck ghij dan sult
 o sno - den speek! sal u noch bre - ken self den neck, en sult noch ge-

neen-je, u sel-ver ver-kleen-je, ghij booswicht, wie meen-je te heb-ben voor?
 mercken, als ghij naer u wercken ge - kort wert u vlercken, en seer be - nout.
 voe-len, dat g'in u kri - oe - len, u dra - ven en woe-len, sult staen als geck.

VII.

9

Stem: 's Nachts doen een blauw gestarde kleet, &c.

(♩ = 72.)

O Ne - der - land! let op u saeck, de tijt en stont is
 Neemt acht op u - wer Lan - den staet, u volck end' ste - den
 Be - schut, be - schert, be - waerd u land, let op het Spaensch be -

daer, op - dat nu in den hoeck niet raek u vrij - heit, die voor - waer U
 meest sijn sterck, end' daer is raet en daet van outs al - tijt ge - weest. U
 drog, eij laet niet ne - men uijt u hant u Pre - vi - le - gien toch: maer

ou - ders heb - ben dier ge - cocht, met goet en bloet en le - ven:
 a - del is man - haf - tich vroom, men vind niet haers ge - lij - cken;
 thoont u elck een man vol moet, in 'thou den van u wet - ten,

want sij werd nu gantsch en 'tee - ne - mael ge - socht tot niet te zijn ver - dre - ven.
 houd den Spanjaert doch, ick bid u, in den thoom dat hij van onsmach wijcken.
 bo - ven al dient God, en valt hem steeds te voet, dat hij op u mach let - ten.

VIII.

Stem: Het was een rijk mans burgers zoon, &c.

(♩ = 84.)

Be - geer - tens lust baert al - tijt quaet in God - de - loo - se
 Ge - lijk een ap - pel buij - ten aen wel schoon schijnt, end' van
 Be - driegt u niet, siet toe, siet toe! schijn - heij - li - ge ge -

men - schen, haer siel ver - koo - pen sij alst gaet hier slechts maer naer haer
 bin - nen gantsch niet en doogt; soo siet men 'tgaen met dees fe - nijs ge -
 soor - den, ghij zijt nu Gods - ge - salf - de moe, end' hebt soo gaen ver -

wen - schen. Doch als — des Hee - ren pla - gen de sie - le sul - len
 spin - nen. Sij schij - nen wat van buij - ten, van bin - nen zij niet
 moor - den. den va - der u - wer lan - den, met u - we eij - gen

kna - gen, dan ist te laet, daer is — geen raet, te doen be - rou der daet.
 stuij - ten; door - trapt, door - naeijts sijns' en — daer leijt int hertgeen heij - lig - heijt.
 han - den, doch wat u daer, voor naeckthier naer sult ghij wel worden waer.

IX.

11

Stem: Op de Engelsche Min. of: Noch leef ick in verdriet.

(♩ = 69.)

Ge - lu - ckig is — het Land, dat God den Heer be -
 De Hoe - der Is - ra - els die slaapt noch shij - mert
 Ge - danckt moet zijn de Heer, de God die eeu - wig

schermt, als daer met moord en brand de vij - and ront - om
 noijt, hij helpt uijt veel ge - quels zijn volck, 'twelek was ver -
 leeft! Dat hij ons 't zijn - der eer, dees o - ver - win - ning

swermt, End' dat men meent hij sal 'tschier o - ver win - nen
 stroijt door 't Spaensche boos ge - broet end' doet haer noch dit
 geeft; wat won - der heeft de kracht des Hee - ren al ge -

al, dat dan, dat dan, dat dan, hij selfs komt tot — den val.
 goet, dat self, dat self, dat self, de vij - and loo - pen moet.
 wracht? O Heer! O Heer! O Heer! Hoe groot is u - we macht!

X.

Stem: Isser ijemant uijt Oost-Indien gekomen.

(♩ = 69.)

Wel - ge - luc - kig is, die — wel leert te ster - ven,
Ja des Hee - ren weg is — waer - heijt en le - ven,

als voor 'tLand hij heeft ge - leefd, die het He - mel - rijk door —
hij spijs ons met hemelsch broot, maer een an - dre weg die —

Gods gunst wil er - ven, en zich vroeg tot Hem be - geeft. tAerd - sche goet —
dicht leijt be - ne - ven, is de weg die leijt ten doot. Smal — is't pad —

Oock hoe soet voor het Hemelsch eeu - wig niet en acht, end' van't quaet sich wacht.
'tge - ne dat naer den schat des Hemels he - nen treed 't an - der ruijm en breet.

XI.

13

Stem: Heij wilder dan wild.

(♩. = 44.)

Wilt he - den nu tre - den voor God den
 Ter ee - ren, ons Hee - ren, wilt al u
 Bid wa - ket, end' ma - ket dat g'in be -

Hee - re, Hem bo - ven Al lo - ven van her - - ten
 da - gen, dit won - der, bij - son - der ge - den - cken
 ko - ring end' 'tqua - de, met scha - de, toch niet en

seer, end' ma - ken groot sijns lie - ven nae - mens
 toch. Maeckt u o mensch! voor God steeds wel te
 valt. U vroom - heijt brengt de vij - and tot ver -

ee - re, die daer nu on - sen vij - ant slaet ter - neer.
 dra - gen, doet ij - der recht en wacht u voor be - drog.
 sto - ring, al - waer sijn rijk noch eens soo sterck be - walt.

XII.

Stem: Windeken daer het bosch van drilt.

(♩ = 72.)

t Spaen - sche ge - drocht met haer — ge - spuijs
 Mijn - den en storm - den gantsch — ver - woet,
 Maer die van bin - nen pas - - ten oock

qua - men met een groot ge - druijs voor Oost - en - de,
 spaer - den oock geen men - schen - bloet; om te dwi - gen,
 wat te ra - ken in't ge - smoock, en zij scho - ten,

met haer ben - de die daer ren - de om de — stad,
 en te brin - gen Son - der - lin - gen na haer sin,
 on - ver - dro - ten, dat de klo - ten tref - ten — wel

4^e en 5de couplet.

scho - ten de wal - len bij - naer plat. Trom-mel en fluijt en
 de - se daer - uijt en zij daer - in. 't Is waer de stad werd
 me - nig jong kloeck en fraeij ge - sel.

oock — trom - pet hoor - de men seer soet te - met,
 Span - jaerts prooij laat hem we - sen daer - met mooi:

't vroo - lijk we - sen; werd ge - pre - sen; Al wast vree - sen
 ons op he - den, sijn vier ste - den weer met vre - den

noch so — groot, in blijd - schap werd ver - wacht de doot.
 aen ons — land, daer - voor ge - bracht tot sijn - der schand.

XIII.

Stem: Pots hondert duijsent slapperment.

(♩ = 80.)

1. Waer dat men sich al keerd of wend, end' waer men loopt of
 ee - nigd vrij ge - voch - ten volck maeckt Span - jen d'oor - log
 Neer - land! so ghij maer en bout op God den Heer al -

staet, waer dat men reijst of rotst, of rend, end' waer men he - nen
 moe, sulcx dat hij zij - nen vre - den - tolck dit Land moet sen - den
 tijdt, U pij - len vast ge - bon - den hout, end' 'tsaem een - drach - tig

gaet. Daer vint men, 'tsij oock op wat ree, d'Hol - lan - der end' de Zeeuw: Sij
 toe. Wie soud' oijt heb - ben dit ge - dacht, dat d'hoogmoet van Pa - pou, dat
 zijt; so kan u Duij - vel, Hel, noch Doot, niet krencken noch ver - treen, Al

loo - pen door de woe - ste zee, als door het bosch de Leeuw. 2. Ver -
 soo een groo - te trot - se macht so buijg saem wor - den sou? 3. O -
 waer oock Span - jen noch so groot, Ja s'wer - elts machten een.

1 u. 2 3. laatste Coupl.

XIV.

Stem: O Heere! geeft so lange leeft.

(♩ = 58.)

G'lijk 'teel - ge - steent, met gout ver - eent, ver -
 Sijn kloeck be - staen, end' dap - per slaen, doet
 Dees' trou - wen Vorst heeft noijt ge - dorst, naer

ciert werd, en ons jeucht ver - heugt, so e - ven is ons
 rij - men 'tspaensch ge - weld, het velt, die daer be - stand, soeckt
 sij - nes vij - ands bloet, maer doet voor al - le quaet, oock

Prins ge - wis ver - ciert met wa - re deucht.
 't zij - ner schand, aen de - sen vro - men Held.
 hoe 'them gaet, hen al - tijt niet als goet.

XV.

Stem: Comedianten Dans.

(♩ = 72.)

Merck, toch hoe sterck, nu in't werck sich al steld!
't Moe - di - ge, bloe - di - ge, woe - di - ge swaerd
Die van O - ran - jen, quam Span - jen aen boord,

die 'tal - len tij. soo ons vrij - heijt heeft be - stre - den.
blonck en het klonck, dat de von - cken daer - uijt vlo - gen.
om uijt het velt, als een Helt, 'tge - welt te wee - ren;

Siet hoe hij slaeft, graeft en draeft met ge - weld! om on - se goet, en ons
Be - ving en le - ving op - ge - ving der aerd, won - der ge - don - der nu
maer al - so dra, Spi - no - la 'theeft ge - hoord, treckt hij flox heen op de

bloet, en on - se ste - den. Hoor de Spaen - sche
on - der was, nu bo - ven, door al 'tmij - nen
been met al' zijn Hee - ren Cor - du - a kruijd

trom - mels slaen! Hoor — Mar - aens trom - pet - - ten!
 en 'tge - schut dat — men daeg' - lijex hoor - - de;
 spoe - dig — voort, sach — daer niet te win - - nen,

Siet hoe komt hij trec - ken aen! Ber - gen te be - set - - ten.
 me - nig Span - jaert in zijn hut, in — zijn bloet ver - smoor - de.
 don Ve - las - co liep ge - stoort, 't Vlas — was niet te spin - nen.

Berg op Zoom, Hout u vroom, Stut de Spaen - sche scha - ren;
 Berg op Zoom, Hout sich vroom, 't Stut de Spaen - sche scha - ren;
 Berg op Zoom, Hout sich vroom, 't Stut de Spaen - sche scha - ren;

laet 's Lands boom, end' zijn stroom, trouw - lijk toch be - wa - ren.
 't Heeft 's Lands boom, en zijn stroom, trouw - lijk doen be - wa - ren.
 't Heeft 's Lands boom, en zijn stroom, trouw - lijk doen be - wa - ren.

XVI.

Stem: Schoonste Nimphe van het Wout.

(♩ = 120.)

Sul - len ons ver - bluf - fen dees', die door vrees',
 Die u doe, o Ne - der - land, in de hand
 Doch de Heer, die dit al siet, sal hem niet

eerst om Tre - ves ons ver - - soch - ten? end' so lie - pen
 selfs de pen - ne qua - men dra - gen, en - de seij - den
 tot zijn voor ge - no - men boos - heijt la - ten ko - men,

eer sij't woord van ac - coord van ons Sta - ten krij - gen moch - ten?
 schrijft als - nu al wat u goet mach zijn en best be - ha - gen.
 maer hij sal hem noch al eens ver - gel - den zijn God' - loos - heijt.

XVII.

21

Stem: Op 't Engels Lapperken.

(♩ = 120.)

Wie dat sich selfs ver - heft te - met, wert wel een ar - me
Doch 'tschijnt dat ner - gens ghij nae vraegt, ghij wilt het al ver -
De God - loos groeijt een wijl seer wel, doch 'teijn - de staet te

sle - ter; Duc d'Alf u beeld, tot spijt ge - set, waer af - ge - bro - ken
scheu - ren, maer die daer doet wat God mis - haegt sal 'teijn - de noch be -
vree - sen; siet Lu - ci - fer quam in de hel door zijn hoo - veer - dig

be - ter. U hoo - se daed, die ghij be - gaet bij al - len toch on -
treu - ren, als hij vol noot, sal naeck en bloot voor Go - des oor - deel
we - sen; daer 'tvolck sich al aen spieg' - len sal, in - dien se soe - cken

lij - dig is en strij - dig is met on - ser Lan - den staet.
schul - dig staen on - dul - dig gaen ver - we - sen tot - ter doot.
goe - den spoet, want ho - gen moet, gaet al - tijt voor den val.

XVIII.

Stem: O Angenietje.

(♩. = 58.)

Siet Chris - ten men - schen! hoe dat — naer wen - schen, de
 Maer hem — be - nou - de te seer — de kou - de, des
 Wij zijn — ont - spron - gen, los on - be - dwon - gen, en

Heer — die eeu - wig leeft, u weer ge - hol - pen
 Hee - ren stren - ge locht soo dap - per hem be
 g'lijk — een vo - gel springt, die door de stri - cken

heeft; — wan - - neer — g'als doo - den, door
 vocht, — dat s'al - - le vlo - den, en
 dringt. — De Heer — moet we - sen ge -

swa - re noo - den, schier waert — ge - wor - den al, van
 hij - veel doo - den, most schan - dig la - ten naer, en
 looft, — ge - pre - sen, die ons — van't Spaensch ge - vaerd, nu

Span - jens o - ver - val. — Die door — het ijs, — woud'
 schu - wen het ge - - vaer. — Geen mensch en deed — hem
 we - der soo be - - waerd. — End' niet — ge - stelt — heeft

al - les ma - ken prijs; — end' meijnd' ons Land, in
 hin - der of - te leed: — maer God al - leen, en
 in — haer boos — ge - welt. — Stut lie ve Heer! tot

sul - cken stand, te ne - men in — van kant. —
 an - ders geen, quam op — zijn hie - len treen. —
 u - wer eer, ons vij - and langs — hoe meer. —

XIX.

Stem: Gallarde Suit Margriet.

(♩ = 208.)

O Heer; die daer des He - mels ten - te
 Als ghij (o vro - me!) dick - wijls hebt ge -

spreijt, end' wat op aerd' is hebt al - leen be -
 smaect, ver - maect u nu vrij dat 'tu her - te

reijt, Het schuij - mig woe - dig meijr kond ma - ken
 raeckt. Looft God den Heer — met sin - gen en - de

stil - le, end' al - les doet — naer u wen lie - ven
spe - len, end' roept vrij uijt — te saem met luij - der

(♩ = 208.)

wil - le, wij slaen het oog; tot u — om - hoog — die
ke - len. Hadd' ons de Heer (Hem sij — de eer) — al -

mf

ons — in anxst en noot, — ver - los - sen kont, — tot
soo — niet bij - - ge - staen, — wij wa - ren lang, — (ons

al - ler stont, jae selfs — oock van de doot.
was soo bang) al in — den druck ver - gaen.

XX.

Stem: Ballet. La durette.

(♩ = 66)

Bit-ter droe-ve klach-ten, ijs-se-lijk ge-ween, hoort men nu aen groot en klein.
Heer hoe lang salt due-ren, dat u swa-re hand dreij-ghen sal ons va-der-land?

p

'tVroom volck siet men slach-ten en niet voe-ten treen, dat nauw o - ver blijft niet een.
Wilt den booswicht stue-ren, die soo moord en brand, Heer! en maeckt sijn doen tot schand

Spanjen zoekt te bren - gen 'tNeerland gantsch tot niet, en in 'tui - ter ste ver - driet.
en 'them soo ver- gel - den, dat des quaets vol - op kom' op zij - nen eij-ghen kop.

Wilt' et niet ge - hen - gen Heer! en ne - der siet, en ons u - we hul-pe biet.
Laet zijn vloecken, schel-den, en zijns boosheyts krop we-sen zij - nen eij-gen strop.

XXI.

27

Stem: Engelsche Daphne.

(♩ = 144)

Men brand, men blaecht, men schend, men moort: 'tar-me volc laes rech-te voort

lijd nu groot ge-welt en wort seer ge - quelt. Noijt dack van re - gen so

druipen men sag, ge - lijk men'tvolc wee-nen siet al - - den dag. Rechtvaerdig

Hee-re! siet ons aen; en wil de tra-nen noch ont-faen, in een vat, en thoont dat

Ghij dier-baar hebt de on - noo-zel ziel, die u steeds such-ten-de te voet viel.

25

XXII.

Stem: Op de Engelsche Foulle. of: Walsch Wallinneken.

(♩ = 72)

Laet sang en spel, tam - hour en fluijt, nu klincken tot Gods eer; dat
 Gods goet-heijt we - sen moet ver-telt, die noch so voor ons sorgt, en
 De Spanjaert wert nu een ge - bit in sij - nen muijl ge - leijt; God
 Ghij Prin - cen, Heer - en van ons Land, maeckt ons de spanjaert quijt, Mal

Or - gel, Chi - ter, Harp en Luijt, oock op - gaen voor den Heer,
 ons den Briel en Ma - se stelt als tot een vas te borgt. } Die
 sij, die daer om - hoo - ge sit, ge - danckt in eeuw - ich - eijt
 cand' - ren trouw' lijc biet de hand, in Go - des vrees al - tijt.

haest wel van ons kee - ren kan Duc d'Al - ve den Ty - ran.

XXIII.

Stem: Branle Guinée.

(♩ = 72)

Kom nu met sang van soe - te to - nen, en u met sna - ren -
In Is - ra - el was dat een wij - se valt met haer oock den

spel ver - blijt; sing op, en wilt al - om be - tho - nen, dat ghij van her - ten
Heer te voet; dat elck nu toch God roem' en prij - se, die ons soo veel wel -

vro - lijk sijt. Juijcht God ter eer zijn lof — ver - meer, die
da - den doet. Roep o - ver - al met groot — ge - schal: lof

sule - ken groo - ten werck ge - daen heeft voor zijn kerck.
prijs en danck al - leen sij God, en an - ders geen.

XXIV.

Stem: La Dolphinee.

(♩. = 69)

De vo - gel wert ge - lockt ge - fluijt, des van - gers
 Duc d'Alf - dien ou - den snoo - den gast, fluijt me - de
 Com nes - telt hem de broeck eens op, en smijt hem
 Weg sweept hem met de lan - ge roe, en drijft de

pijp geeft soet ge - luyt, tot - dat hij 't dier - ken heeft in't
 nu seer soet al - vast, op - dat hij 't land soo in - ne -
 oock vrij op de kop, slaet dat hij pijpt, en kirt, en
 guijt na Span - jen toe. Wilt hem oock so om d'oor - en

net, 't welck hij dan naer - zijn han - den set, en breng - tet
 slick, het volck mocht krij - gen in - zijn strick. Maer vrien - den
 jangt, zijn steert als een - hont - re - kel hangt. Strijdt vroom voor
 slaen, ge - lijck hij and' - ren heeft ge - daen. Voor al - le

in - al sulck be - dwang, dat 't pij - pen moet naer zij - nen zang.
 'tis - een lich - te vlieg, siet toe - dat hij - u niet - be - drieg.
 uw - e goe - de saeck, maect dat hij uijt - het Lant - ge - raeck.
 werck bid God - den Heer, dat hij - hem sel - ver van - u keer.

XXV.

Stem: Engels Nou nou.

(♩ = 116)

Hee - re! kee - re van ons af u ver - too - rent aen - ge - sicht,
 Toomt en breij delts s'vij - ants macht, die 't dus al in roe - ren stelt.
 Doch so 'tu be - lie - ven sal dat ghij ons noch lan - ger sult

en door dees ver - dien - de straf, ons ver - blind ver - stant ver - licht; _____
 Heer! verschijnt eens so met kracht dat hij rij - men mach het velt; _____
 la - ten in dit on - ge - val; geef ons Hee - re toch ge - dult; _____

dat u vrien - de - lijk ge - laet lich - tend o - ver ons mach staen _____
 en u volck, naer sulc - ken werck, vej - lich een - mael op - gaen mach _____
 en laet u - wen wil ge - schien: want gij se - ker en ge - wis _____

en u uijt - ver ko - ren saet eens tocmach met vre - den gaen. _____
 in u lie - ve heijl' - ge kerck, u te lo - ven nacht en dag. _____
 best kont we - ten en voor - sien wat ons meest van no - den is. _____

XXVI.

Stem: Allemande Guerre guerre gay.

(♩ = 72)

Glijck den groot-sten rap - sack, vloot den Speck ver - baest, als een
 De Bour-goen-sche va - nen vlo - gen op de vlucht, met een
 Wilt Gods eer ver - breij - en, die nu kleijn en groot vrij

wind — die blaest, siet hem met zijn knap - sack, loo - pen
 groot — ge - rucht, en de Cas - til' - ja - nen wa - ren
 maeckt van de doot en naer droe - vig schreij - en u dus

in der haest, als een hond — die raest. O ghij stad van Leij - den! dit
 oock vol sucht, en ge - heel — be - ducht, door de hoo - ge stro - men, en
 sent in noot o - ver - vloe - dig broot. Lof dan, prijs en ee - re moet

stuck — be - merck, en laet toch ver - breij - den, Gods won - der werck.
 me - nig man die sij sa - gen ko - men dick krie - len aen.
 sijn — ge^d seijt God, ons al - ler Hee - re, in eeu - wig - heyt.

XXVII.

Stem: Engels Woddecot. Ofte: Dat men eens van drincken
spraeck.

(♩ = 60)

Ba - ta - - vi - a ghij sijt de Bruijd daer
God doet veel won - ders door u hand, end'
Al pocht de snor - cker noch so seer, en
Ghij Ba - - ta - vier zijt niet so sot, dat

al de We - relt is om uijt. De pronck van 'thee - le
maect uws vij - ands doen ter schand, hoe - wel hij luij - de
acht zijn stof - fen gantsch niet meer, zijn Room - sche Spaen - sche
g'an - der roem draegt als in God, dwijl d'o - ver - win - ning

Chris - ten - rijk, veel lan - den ee - nen dam en dijk.
tiert — en baerd, ghij sijt niet van hem eens ver - vaerd.
groo - te macht sal wer - den haest tot niet ge - bracht.
en — het goet van God den Heer al ko - men moet.

XXVIII.

Stem: Ballet.

(♩ = 80)

O Heemskerck! noijt u kloe-ke daet uijt ons ge-dach-ten gaet, die met
Doen g'op der blaue-wen O - ce - aen liet waeij-en Sta - ten vaen: ałt ge-

lust, na de kust, Gi-bral - tar, voert so var' om Ma - raen daer wat op te
bras, dat-ter was mo-ste voort, o - ver boort daer ver - soop schier mees-tal den

slaen, met me - nich kloe - cken Held, die u te sche - pe was be -
hoop, de vlot - ten dre - ven seer vol Cas - til - ja - nen heen en

steld, elck ge - aerd als een Leeuw, on - ver - vaerd voort ge-schreuw van het
weer, groot kri - oel en ge - woel sach men daer, voor en naer die best

snoo - de Spaensch ge - drocht: twas een won - der soo elck vocht.
kon - de, packt hem dra op de vlucht, of tot ge - na.

Stem: Isser ijemant uijt Oost-Indiën gekomen.

(♩ = 100.)

Is - ser ie - mant uijt Oost - In - diën ge - ko - men,
 Toe - back drin - cken is een goe - de mede - cij - ne,
 Al - le din - ghen doet in goe - der ma - te

die er wat - van weet? Heeft hij daer niet van den toe -
 stelt u te vree! D'as-schen is goet voor - de
 naer s'wijfs be - vel! Al - te veel waer se - ker

back ver - no - men, gheeft - mij be - scheet? Is hij wel goed voor
 tan - de pij - ne, wrijft - se daer meê: Soo is den roock voor
 be - ter ghe - la - ten, dat we - ten wij wel. Soo drinckt dan hier naer

'smenschen bloet? of hij deugt doet seg - get mij vroed, seg - get mij vroed.
 den man oock al ist maarsmooch be - ter dan loock, be - ter dan loock.
 u plai - sir een pijp of vier bij wijn of bier, bij wijn of bier.

d. 3090

VEREENIGING

VOOR

NOORD-NEDERLANDS MUZIEKGESCHIEDENIS.

De vroeger door de Vereeniging uitgegeven werken zijn tot de volgende prijzen voor ieder verkrijgbaar als:

Bouwsteen: Eerste, Tweede en Derde Jaarboek der Vereeniging; ieder		f 1.50
I. J. P. SWEELINCK, Regina Coeli	Partituur	1.50
	1 Stel Stemmen	0.75
II. XIX Oud-Nederlandsche Liederen, uit den „Nederlandschen Gedenck-clank” van Adrianus Valerius. (<i>Uitverkocht</i>)		1.50
III. J. P. SWEELINCK, Zeven Orgelstukken (<i>Uitverkocht</i>).		2.—
IV. Twaalf Geuzeliedjes uit den Spaanschen tijd. Met klavierbegeleiding en toelichting, door Prof. A. D. LOMAN		0.90
V. CORNELIS SCHUYT, Drie Madrigalen en J. P. SWEELINCK, Twee Chansons	Partituur	1.75
	1 Stel Stemmen	1.50
VI. J. W. SWEELINCK, Acht Zes-stemmige Psalmen met bio-bibliografische Schets door H. F. L. TIEDEMAN en photographisch portret van SWEELINCK	Partituur	4.—
	1 Stel Stemmen	1.50
VII. J. P. SWEELINCK, Chanson.		0.50
VIII. J. WANNING, Bloemlezing uit de 52 Sententiae, bewerkt door ROBERT EITNER	Partituur	1.75
	1 Stel Stemmen	1.75
IX. JAC. OBRECHT, Missa <i>Fortuna desperata</i> , bewerkt door ROBERT EITNER.	Partituur	1.75
	1 Stel Stemmen	1.20
X. Oud-Nederlandsche Danswijzen, bewerkt voor vierhandig klavier door Jhr. Mr. J. C. M. VAN RIEMSDIJK (<i>wordt herdrukt</i>)		0.75
XI. CONST. HUYGENS, <i>Pathodia sacra et profana</i> en muzikale Briefwisseling, bewerkt door Prof. JONCKBLOET en Prof. LAND.		15.—
XII. J. P. SWEELINCK, Zes Vierstemmige Psalmen	Partituur	2.25
	1 Stel Stemmen	0.75
XIII. J. A. REINKEN, Hortus Musicus.	Partituur	4.20
	1 Stel Stemmen	2.50
XIV. J. A. REINKEN, Partite diverse sopra l'Aria; Schweiget mir von Weiber nehmen		0.90
XV. J. P. SWEELINCK, Cantio Sacra: <i>Hodie Christus natus est</i> . Partituur.		0.10
	1 Stel Stemmen	0.30
XVI. Vier en twintig liederen uit de 15 ^{de} en 16 ^{de} eeuw, met geestelijken en wereldlijken tekst, voor eene zangstem met klavierbegeleiding, bewerkt door Jhr. Mr. J. C. M. VAN RIEMSDIJK		1.50
XVII. J. P. SWEELINCK, Psalm 150 (achtstemmig).	Partituur	1.50
	1 Stel Stemmen	0.75

AMSTERDAM, November 1893.

H. C. ROGGE, *Secretaris*.

Het Tijdschrift wordt uitgegeven in Afleveringen van 4 à 5 vel druks met Platen en Muziekbijlagen. Vier Afleveringen vormen één deel.

De prijs van elke Aflevering is **Eén Gulden**.

Achtereenvolgens zullen worden uitgegeven:

Registers op de drie jaarboeken, getiteld: *Bouwsteen*, bewerkt door PAUL BERGMANS te *Gent*.